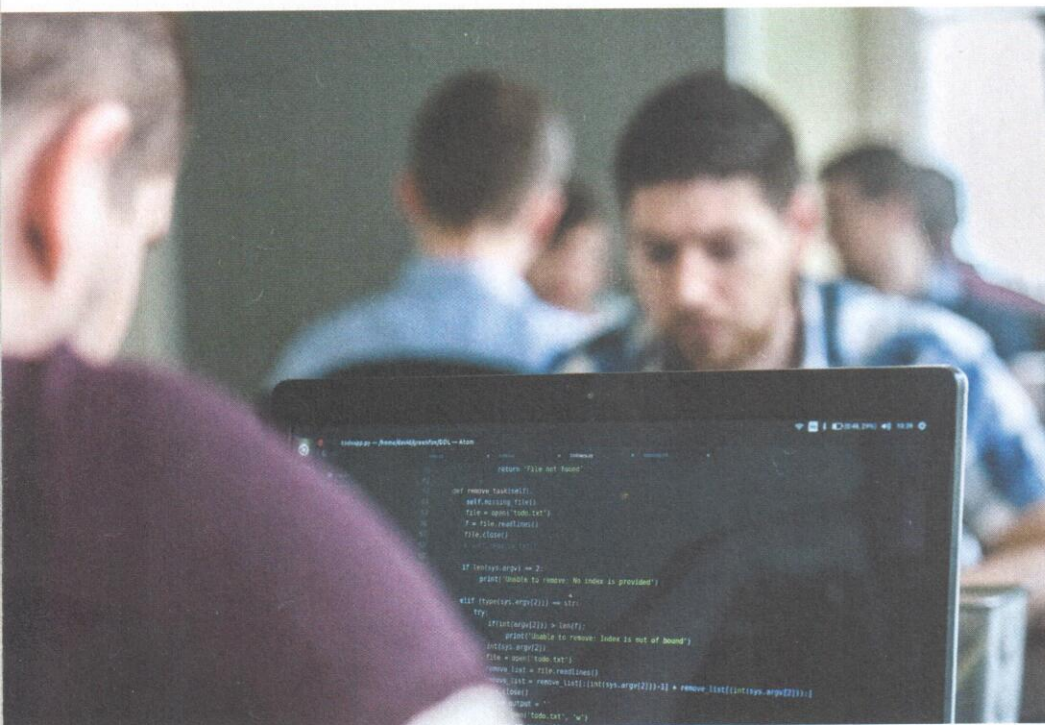

INFORMATIKUSHIÁNY | FELSŐOKTATÁS | VÉGTELEN LEHETŐSÉGEK

Felszálláskényszer

Egy új, a jelenleginél sokkal gyakorlatiasabb képzési szint bevezetésével és a felsőfokú szakképzések felfuttatásával enyhülhet az akut informatikushiány.

STILLER AKOS

Nem kell már vadászniuk az informatika iránt érdeklődő diákoknak a programozó- és robotikatáborokra: egymást érik az ilyeneket ajánló plakátok az iskolai folyosókon, s futótűzként terjednek a közösségi oldalakon is. Ez az egyik kézzelfogható jele annak, hogy megnőtt az érdeklődés az informatikai pálya iránt. Más kérdés, hogy az akut informatikushiány ettől még nem enyhült, ahhoz több időre és néhány alapvető változásra lenne szükség a képzés területén. Hiába kínál ugyanis pályakezdőként is átlag feletti fizetést és később is biztos egzisztenciát a szakma, még mindig legalább harmincezer informatikus hiányzik a pályáról.

Miközben egyre nagyobb a piacon a hiány, a magyar felsőoktatásba egyre kevesebben jelentkeznek informatikus szakokra, és kevesebb embert is vesznek fel. Az e szakokra jelentkezők száma a 2001-es 15 ezerről 2014-re 10 ezerre csökkent, 2016-ban pedig már csak 5300-an választották első helyen ezt a képzésterületet. Hiába a sikerpropaganda, nem ezek a szakok a legnépszerűbbek a felvételizők között. Ebben számos tévhit is ludas, mint például az, hogy csak matekversenygyőztesekből lehet informatikus. Mára azonban annyira leegyszerűsödtek az egyes részfeladatok, hogy nem kell hozzájuk különleges természettudományi érzék és érdeklődés. Az sem igaz,

hogy férfiszakma lenne – állítják az érintettek, akik nem tudnak olyanokról, ami miatt a lányok kevésbé lehetnének jó programozók, mint a fiúk. A diákok többségét eleve nem vonzza az informatikai pálya, ráadásul az egyetemen tovább romlik a helyzet: magas, 52 százalékos a lemorzsolódás. Közülük a többség a második évfolyamon hagyja el a felsőoktatási intézményt, mert úgy gondolja, hogy nem éri meg befejezni. És ebben nem is téved olyan nagyot.

„Az informatikai cégek – a jelentős munkaerőhiány miatt – már nem a diplomát, hanem a tudást várják el a munkatársaiktól” – fogalmaz Horváth Ádám, az Informatikai, Távközlési és Elektronikai Vállalkozások Szövetségének (IVSZ) oktatási igazgatója. Hozzátéve: már az egyetemek is rájöttek, hogy azért kevés a hallgatójuk, mert nem teljesítik a diákok által elvárt követelményeket. A megoldás viszont egyre sürgetőbb, mert rohamosan nő az informatikus végzettséget követelő munkák száma, szakértők szerint hamarosan még azok a munkakörök is legalább alapfokú informatikai ismereteket igényelnek majd, amelyek betöltői néha akár még egy program telepítésével is hadilábon állnak. Uniós adatok szerint Európában 600-700 ezer szoftverfejlesztő hiányzik, és 2020-ra ez a szám 900 ezerre nő majd.

A felsőoktatás e problémáira egy új képzési szint, a munkaerőpiac szorosan együttműködő Bachelor of Profession bevezetése adhat majd megoldást – véli Horváth, aki úgy tudja, jövőre már több intézmény is meghirdet majd ilyet. Az oktatási államtitkárság pedig emellett havi százezer forintos ösztöndíj bevetésével igyekezne megakadályozni a lemorzsolódást.

Nagy lökést adott az egyetemek informatikai szemléletű gondolkodásának, hogy az autópárhuzam is megnőtt az informatika szerepe. „Egy középkategóriás családi autóban ma már több processzor van, mint egy iskolában” – fogalmaz a szakember. Sokat javítana a helyzeten a felsőoktatási szakképzés felfuttatása is, amivel rövid idő alatt lehetne azonnal bevethető informatikusokat képezni. A Dunaújvárosi

**Programozó-
tanulók.
Jövőorientáltak**

Egyetem például már hirdet állami-lag is támogatott mérnök informatikus szakképzést, amelyet átalakítottak a munkaerőpiaci igényeknek megfelelően.

Hosszabb távon azonban a képzettebb informatikusokra lesz a legnagyobb szükség – állítja Horváth. Ezért azt kellene elérni, hogy a mester- és doktori képzésen is maradjanak hallgatók. Belőlük arányaiban kevesebb kellene, de az alacsonyabb szinteken olyan nagy arányú a lemorzsolódás, hogy az ma a mesterképzést is elnépteleníti. A fejlesztőcsoportok vezetéséhez, az igazán nagy rendszerek átlátásához ugyanis valóban magas szintű matematikai ismeretekre van szükség. „Ezt lehet ma is megszerezni a mesterképzésben” – mondja Horváth, aki ezen a területen látja az oktatásban a legkevesebb problémát. Azt viszont nagyon ki kell még találniuk az egyetemeknek, hogyan tartják meg a piacképes tudással rendelkező oktatóikat,

STILLER ÁKOS

akiket 3-4-szeres bérért csábítanak a piaci cégek. Őket megfelelően inspiráló és támogató környezettel lehet megtartani – véli a szakember.

A legmagasabb hozzáadott értékű munkákért már most is

Horváth Ádám,
az IVSZ oktatási
igazgatója.

*Hol vannak
a diákok?*

hasznolóak a bérek Magyarországon, mint Nyugat-Európában, hiszen a magyar és a nyugati cégek ugyanúgy a világpiacra termelnek. Az alsóbb kategóriákban azonban nem lehet Kínával és Indiával versenyezni. „Az egyetlen lehetőség, hogy a jobb minőségű munkaerőből csinálunk versenyelőnyt. Ehhez szakember kell, és az, hogy a mester- és a doktori képzésekre is ráerősítsenek” – hangsúlyozza Horváth.

Érdemben azonban csak úgy nőhet majd az informatikát választók aránya, ha alapjaiban javul a közoktatás minősége, és ezáltal az informatikához szükséges készségek is. A legutóbbi PISA-felmérésből azonban éppen az derült ki, hogy a mai 15 évesek több mint fele gyakorlatilag digitális analfabéta, ami azt jelenti, hogy gondot okoz neki például egy online jegyvásárlás. Miközben a világ minden területen robot a digitalizáció felé. ■

PÁLMAI ERIKA